

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/244/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212045
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114212045.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa: I. C., J. X, N., zast. JUDr. Jánom Dzuričkom, advokátom so sídlom Konštantínova 6, Prešov, proti odporcom:1./ Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov „N. K.“, J. X, N., IČO: 470 364 78, zast. T. K., predsedom 2./ Slovenská dražobná, spol., s.r.o., Hlavná 18, Košice, IČO: 47036478, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Mesto Prešov, Hlavná 73, Prešov, IČO: 327 646, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní navrhovateľa a odporcu v 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 12C/172/2014-91 zo dňa 05.08.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa uznesenie.

II. Sudkyňa Mgr. O. N. n i e j e v y l ú č e n á z prejednávania a rozhodovania veci.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že nariadil predbežné opatrenie v tomto znení:

„návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia vo vzťahu k odporkyňi v 1.rade zo dňa 14.3.2014 z a m i e t a ,

n a r i a d ť u j e odporcovi v 2.rade zdržať sa vykonania dražby k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v N., k.ú. N., zapísanej na LV č. XXXX ako byt č. X, vchod č. X, na ul. J. v N., na prízemí, nachádzajúci sa v bytovom dome súp. č. XXXX, spolu s podielom k spoločným častiam a spoločným zariadeniam bytového domu súpisné číslo XXXX, postavený na parcele KNC č. 5820 v podiele 52/903 a k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v N., k.ú. N., zapísanej na liste vlastníctva č. XX XXX ako spoluvlastnícky podiel na pozemku - parcele KNC parc. č. 2820 o výmere 320 m², zastavané plochy a nádvorcia, na ktorom je bytový dom postavený, v podiele 52/903, do právoplatného skončenia konania vo veci samej,

o náhrade trov predbežného opatrenia bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí o veci samej.“

Rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia vo vzťahu k odporcovi v 2. rade odôvodnil cit.: „Pokiaľ sa jedná o Slovenskú dražobnú spoločnosť s.r.o., ako odporcu v 2.rade, zo spisu vyplýva, že ide o subjekt, ktorý mal ako dražobník vykonať dražbu dňa 11.4.2014 na základe navrhovateľa dražby "N. K.", J. X, N..

Navrhovateľ sa v konaní vo veci samej mieni domáhať neplatnosti dražby konanej dňa 11.4.2014, odvolací súd vo svojom vyjadrenom právnom závere, ktorým je súd prvého stupňa viazaný vyjadril, že postačuje formulácia žalobného návrhu, aká je vyššie uvedená, keďže z nej vyplýva, že mieni zamedziť účinkom dobrovoľnej dražby, ktorou je v ohrození jeho majetok, súd návrhu na nariadenie predbežného

opatrenia vyhovel, nakoľko nepopierateľne v prípade neupravenia vzájomných vzťahov medzi týmito účastníkmi hrozí, že ak dôjde k realizácii dražby, sťaží sa jeho postavenie.

Odporcovi v 2.rade nevznikne žiadna ujma, pretože jeho súčasný právny vzťah k predmetným nehnuteľnostiam sa nezmení.“

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie odporca v 2. rade navrhujúc napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť. Uviedol, že ako dražobník po učinení vyhlásenia navrhovateľa dražby v súlade s ust. § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. bol povinný dražbu vykonať za dodržania všetkých zákonných podmienok, ktoré v prípade dražby vykonanej dňa 11.4.2014 dodržané boli. Je zrejmé, že nariadením predbežného opatrenia sa poskytla ochrana subjektu, ktorý ako jediný z účastníkov konania porušoval svoje zákonné povinnosti. Zo samotnej logiky veci je zrejmé, že súd poskytol preventívnu ochranu pred právnou udalosťou, ktorá sa už v čase nariadenie predbežného opatrenia udiala.

Odvolanie proti tomuto uzneseniu podal i navrhovateľ navrhujúc jeho zmenu tak, aby bola nariadená neplatnosť dobrovoľnej dražby.

Navrhovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči sudkyňi Okresného súdu Prešov Mgr. O. N. (ďalej len „zákonná sudkyňa“) dôvodiac, že v predmetnom konaní nastali prietahy, pochybenia aj chyby. Bolo voči nej podané trestné oznámenie pre zneužívanie právomoci verejného činiteľa. Svojim konaním mu spôsobila škodu vo výške viac ako 50 000 Eur.

Zákonná sudkyňa sa k námietke zaujatosti vyjadrila v tom smere, že sa vo veci necíti byť zaujatá. Nemá žiaden pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. a zistil, že uznesenie je správne. Tiež dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre vylúčenie zákonnej sudkyne z pojednávania a rozhodovania veci.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Dôvodom na nariadenie predbežného opatrenia môžu byť nasledovné skutočnosti:

1. ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov,
2. ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Pod potrebou dočasnej úpravy účastníkov treba rozumieť stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

Navrhovateľ preukázal, že sa mieni vo veci samej domáhať neplatnosti dobrovoľnej dražby. Dobrovoľnú dražbu považuje za absolútne neplatnú a naďalej sa cíti byť vlastníkom zálohu, t.j. predmetu dobrovoľnej dražby.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že k výkonu záložného práva došlo dňa 11.4.2014.

Z obsahu spisu je evidentné, že navrhovateľ sleduje záujem bývať v byte (predmet zálohu), kým sa nerozhodne o platnosti, či neplatnosti dobrovoľnej dražby. Lehotá na podanie žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby zostala zachovaná. Odvolací súd v tomto smere pripomína, že euronekonformné vnútroštátne pravidla súd nesmie použiť (C-106/77 Simmenthal). V tomto smere rezonujú aj pripomienky Európskej komisie k prejudiciálnej otázke Okresného súdu Prešov vo veci C- 482/12:

„Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, akou je v prejednávanej veci § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok tak, že vykoná záložné právo predajom nehnuteľnosti aj

napriek námietkam spotrebiteľa a bez posúdenia zmluvných podmienok súdom alebo iným nezávislým tribunálom.“

Odvolačný súd zastáva názor, že navrhovateľ osvedčil potrebu požadovanej dočasnej úpravy a tou je potreba zabrániť tomu, aby nedošlo zo strany odporcu v 2. rade k ďalšej možnosti realizácii záložného práva, a to spôsobom odporujúcim právu Európskej únie.

Vlastnícke právo navrhovateľa k predmetným nehnuteľnostiam tvorí aj obydlie a z toho vyplýva, že v dôsledku konania odporcu v 2. rade hrozí žalobcovi vážna ujma. Dražiteľom predmetného bytu je spoločnosť Bytová agentúra SK, s.r.o.

Navrhovateľ teda osvedčil, že je potrebné a nevyhnutné zabrániť tomu, a to práve nariadeným predbežným opatrením, aby nedošlo k výkonu záložného práva. Inštitút predbežného opatrenia má za svoj cieľ rýchle a pružne riešiť situácie, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu, pretože po určitom čase by mohlo dôjsť k ťažko napravitel'nému stavu.

Bez akýchkoľvek pochybností teda možno uzavrieť, že vzhľadom na účel predbežného opatrenia, ktorým je poskytnúť ochranu ohrozeným alebo porušeným právam, sú v prejednávanej veci splnené predpoklady na nariadenie požadovaného predbežného opatrenia.

Každý účastník konania si musí byť vedomý, že jeho pomery môže dočasne upraviť inštitút predbežného opatrenia a jeho obsah nemusí byť dokonca v celom rozsahu adekvátny výsledku právoplatného skončeného konania.

„Odmietnutie spravodlivosti alebo základného práva v spojitosti s predbežnými opatreniami predpokladá také porušenie, ktoré nie je napravitel'ne alebo odstránitel'ne procesnými prostriedkami obsiahnutými v Občianskom súdnom poriadku. Takýmto porušením však nemôže byť samo o sebe nariadenie predbežného opatrenia“ (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR č. 57/2000 zo dňa 7.6.2000, č. judikátu 57).

Predbežné opatrenie sa javí ako jediný efektívny prostriedok dočasnej ochrany. Správne preto postupoval prvostupňový súd, ak predbežným opatrením dočasne nariadil predbežné opatrenie, až kým sa vo veci samej (podľa obsahu žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby) nezistí, či je v demokratickej spoločnosti nevyhnutné, aby sa záložné právo vykonalo týmto spôsobom bez súdnej kontroly.

Predbežné opatrenie sa dotýka práva na obydlie, ktoré je garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z judikatúry ESLP - Európsky súd pre ľudské práva odvolací súd dáva do pozornosti vybrané rozhodnutia.

„Každopádne, garancie, ktoré poskytuje Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd („Dohovor“) požadujú, aby zásah do sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydlija nebol iba legálny, ale taktiež primeraný podľa odseku 2 článku 8 k cieľu sledovanému, a to s ohľadom na okolnosti prípadu. Následne, žiadne ustanovenie vnútroštátneho práva by nemalo byť vkladané a aplikované spôsobom nezlučitel'ným so záväzkami Chorvátska vyplývajúcimi z Dohovoru (pozri Stanková v. Slovensko, citovaný vyššie, § 24, 9. október 2007).“ (Rozsudok Paulić v. Chorvátsko z 1. marca 2010 (Sťažnosť 3572/06).

„Je pravdou, že čiastočne vďaka úradu prokurátora, súdy obnovili sťažovateľovo právo na užívanie sporného bytu, hoci po neprímeranom oneskorení. Akokoľvek, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, toto nepostačuje na nápravu porušenia (obnovenie) sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydlija a jeho súkromného a rodinného života.“ (Rozsudok Novoseletskiy v. Ukrajina (Sťažnosť 47148/99).

„Vypratanie bytu nebolo v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“ (Rozsudok Stanková proti Slovenskej republike).

Nariadeným predbežným opatrením nedôjde k nevyváženému zásahu do práv odporcu. Predbežným opatrením sa poskytuje ochrana dočasne a nevznikne nenávratný alebo neobnovitel'ný stav. Zásada primeranosti nariadeného predbežného opatrenia je v danom prípade zachovaná.

Predbežné opatrenie má význam aj napriek vykonanej „dobrovoľnej“ dražbe. Ak by súd rozhodol, že dobrovoľná dražba je neplatná, tak by nič nebránilo opätovne pristúpiť k spochybnenému výkonu záložného práva (§ 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov).

Nariadené predbežné opatrenie splní svoj účel aj vo vzťahu k dražobníkovi (odporcovi v 2. rade). Odvolacie námietky odporcu v 2. rade sú preto nedôvodné.

Účelom predbežného opatrenia je dosiahnutie predbežných účinkov v prípade, ak nie je zrejmé, kedy bude sporný vzťah účastníkov vyriešený konečným rozhodnutím súdu a vyvstáva potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Nie je možné predbežným opatrením rozhodnúť o veci samej. Tým by vlastne súd predbiehal rozhodnutie vo veci samej. Predbežné opatrenie slúži k náprave faktického a nie právneho vzťahu medzi účastníkmi. Inštitút predbežného opatrenia nemôže nahradiť rozhodovanie súdu vo veci samej. Spravidla platí zásada, že predbežné opatrenie nemá ukladať obsahovo rovnaké povinnosti, aké by boli uložené aj v rozhodnutí o veci samej. Žalobca sa však v danom prípade (odvolací návrh) domáha vyslovenia neplatnosti dobrovoľnej dražby formou predbežného opatrenia, čo nie je jeho zmyslom. Odvolacie námietky navrhovateľa sú preto nedôvodné.

Judikatúra súdov umožňuje odstrániť súdu samotnému zrejmú nesprávnosť spočívajúcu v označení účastníka konania. V danom prípade sledujúc materiálny výkon spravodlivosti odvolací súd označil ako odporcu v 1. rade Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov „N. K.“, J. X, N., IČO: 470 364 78, zast. T. K., predsedom, nakoľko z obsahu podanej žaloby je nepochybné, že nie je v danom prípade žalovanou T. K. ako fyzická osoba (porov. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 1 Cdo 90/2004, 1 Obdo V 4/2005, 1 Obdo V 5/2005).

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd napadnuté uznesenie postupom podľa § 219 ods.1 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

Krajský súd v Prešove ako súd nadriadený posudzoval opodstatnenosť skutočností uvedených navrhovateľom z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci a zistil, že na vylúčenie zákonnej sudkyne nie sú splnené zákonné podmienky. Vychádzal pritom z ust. § 14 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa článku 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj § 2 ods. 2, 3, 4 zákona číslo 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecné záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. Rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Sudca je pri výkone svojej funkcie viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou, zákonom, právnym názorom Ústavného súdu obsiahnutým v jeho rozhodnutí, ako aj právnym názorom vysloveným v rozhodnutí súdu vyššieho stupňa.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Týmto sa rozumie sudca, ktorému bola vec pridelená na vybavenie v súlade s platným rozvrhom práce príslušného súdu. Tak, ako účastníci nemajú právo vyberať si sudcu zodpovedajúceho ich predstavám, nemá ani sudca právo vyberať si vec, ktorú bude rozhodovať. Sudca, ktorému bola vec pridelená, je povinný v nej konať až do jej právoplatného vybavenia. Vec mu môže byť odňatá výnimočne nadriadeným súdom za splnenia podmienok uvedených v § 14 ods. 1, § 15a a § 16 ods. 1 O.s.p., alebo s jeho súhlasom predsedom súdu podľa § 15 O.s.p.. Výnimka z tejto zásady prichádza do úvahy len v prípade splnenia podmienok uvedených v § 14 ods. 1 O.s.p. v nadväznosti na § 51 ods. 4 písm. d) z. č. 757/2004 Z. z. o súdoch.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejsť a rozhodnúť.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to:

- 1./ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia a rozhodnutia o veci, alebo
- 2./ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
- 3./ k zástupcom účastníkov konania (ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2).

Na základe vyššie uvedeného mohol Krajský súd v Prešove ako nadriadený súd konštatovať, že u zákonnej sudkyne nie sú splnené podmienky pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v uvedenej právnej veci.

Navrhovateľ vo vznesenej námietke zaujatosti neuviedol, že by zákonná sudkyňa mala mať pomer k účastníkom, ich zástupcom, prípadne pomer k veci. Takmer všetky dôvody vznesenej námietky zaujatosti sa týkajú postupu zákonnej sudkyne v konaní (prieťahy, chyby), a preto tieto dôvody nemôžu byť dôvodmi pre jej vylúčenie (§14 ods. 3 O.s.p.).

Ani Krajský súd v Prešove ako súd nadriadený Okresnému súdu Poprad nemôže v tomto štádiu konania zasahovať do procesného postupu zvoleného sudcom tohto súdu (či už napr. prikázaním nejakého procesného úkonu alebo vylúčením sudcu z prejednávania veci z uvedeného dôvodu). Voľba procesného postupu v konaní je totiž výlučne vecou konajúceho sudcu, čo je bezprostredne spojené so zásadou nezávislosti súdnictva. Pokiaľ účastník nesúhlasí s postupom konajúceho sudcu, má možnosť namietať jeho nesprávnosť použitím opravných prostriedkov. Nie však návrhom na jej vylúčenie podľa ustanovenia § 14 a nasl. O.s.p.

Ani samotné podanie trestného oznámenia zo strany účastníka konania nie je dôvodom pre vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.

V rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu má sudca zachovávať k veci, k účastníkom konania a k ich zástupcom vždy vecný a profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednaním veci v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva.

O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a k účastníkom konania je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (porovnaj R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho napĺňania (poskytovania) spravodlivosti. Tomu zodpovedá i vyjadrenie zákonnej sudkyne, že sa vo veci necíti byť zaujatou.

Keďže navrhovateľ v námietke zaujatosti neuviedol žiaden relevantný osobný vzťah zákonnej sudkyne k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jej objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia, možno skonštatovať, že v danej veci neexistuje objektívny, zákonom vymedzený dôvod, pre ktorý by bolo dôvodné zákonnú sudkyňu vylúčiť.

Preto Krajský súd v Prešove ako súd nadriadený Okresnému súdu Prešov rozhodol tak, že sudkyňa Mgr. O. N. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.